

ПОВНА ЗУПИНКА

Ви мені не повірите.

Ви скажете, що я з'їхав з глузду або у мене струс мозку. Або, можливо, ви переконаєте себе, що це просто брехня чи якийсь недолугий жарт. Нічого страшного. Вірте у що завгодно, якщо це допомагає вам заснути. Це те, що ми всі іноді робимо, чи не так? Ми плетемо собі зручне павутиння реальності, як маленькі павуки, і чіпляємося за нього, щоб пережити найгірші дні.

У кожного бували складні дні, правда? У кожного з нас. Земля зрушується, світ змінюється і ми падаємо. Це може статися за час, необхідний мандрівнику, щоб зійти з міжнародного рейсу та чхнути. Це може статися за час, який потрібен, щоб у людини зі зламаною трахеєю зупинилося дихання...

Я все це бачив, як і ви. Але я бачив і інші речі. Такі карколомні події, про які не скажуть у новинах, про які нічого не чули вчені. Зміни, про які більше ніхто на Землі не дізнається.

Але, як я вже сказав, вам не потрібно вірити в те, що я скажу. Буде навіть краще, якщо ви мені не повірите. Для вас самих. Скажіть собі, що це лише історія, вигадка. Залишайтеся в центрі вашого затишного павутиннячка. Зловіть кілька мух. Живіть мрією.

Мене звать Еш. Багато чого змінилося, окрім мого імені. Це константа, навколо якої обертається решта мого всесвіту, і я вдячний за це.

Не дуже цікавий факт: Еш — це скорочення від Ешли, імені, що, як неодноразово повторювала моя бабуся, колись було «дуже чоловічим». Це було ім'я її брата. Очевидно, його назвали на честь якогось хлопця з фільму «Віднесені вітром», тому що він мав нещастя народитися в 1939 році, коли фільм вийшов на екрани — і задовго до того, як люди захотіли визнати, наскільки він був расистським. У нього був брат-близнюк на ім'я Ретт, який зрештою помер від поліомієліту. І ось що смішно — справжнє ім'я хлопця, який зіграв у фільмі Ешли Вілкса, було Леслі Говард. Чуваку не пощастило ні з реальним, ні з екранним іменем.

Моє ім'я ставало проблемою лише раз на рік у перший день школи, коли його називали неосвічені вчителі, шукаючи очима дівчину. Той із однокласників, хто наважувався шуткувати з приводу мого імені, одразу ж отримував стусана, і тому всі швидко звикли до нього і питань не виникало. У всякому разі, я завжди обирав скорочену форму — Еш. І тільки моя вищезгадана бабуся називає мене Ешли.

І хоча ця історія починається і закінчується грою в регбі, значення має і те, що було посередині. Таємниче м'ясо між двох скибок хліба, і вас уже попередили, що ви не зможете його проковтнути, а тим більше перетравити. Пийте молоко, воно заспокоїть ваш шлунок.

Було б неправильно сказати, що регбі був моїм життям, але велика частина мого життя оберталася навколо нього. Я грав із дитинства і починав зі шкільної команди «Тибет-свільські Цунамі». Але стримайтеся, — це не моя провина. Колись вона мала назву «Блакитні демони», але багато років тому один святенник здійняв великий скандал, заявивши, що це «нездорово», і змусив школу змінити назву. Відтак змінився і наш талісман — від усміхненого блакитного демона, який нікому не завдавав шкоди, до агресивної синьої хвилі, яка вбила 800 000 людей у Південно-Східній Азії та зробила

суші радіоактивними в Японії. Чомусь це менш образливо. Але принаймні у нас є круті шоломи.

Спорт міг би бути моїм життям, якби я був ранінгбеком, або ресивером, або — мрія мрій — квотербеком. Але я не швидкий. Я не граційний. Я не «поезія в русі». Я більше схожий на поетичний слем. Можна сказати, що я міцний. Не жирний, але міцний. Як дуб. І це дозволяє мені бути гарним захисником.

Захисники та лайнбекери — ми робимо брудну роботу і не отримуємо слави, — але ми завжди, завжди є головною причиною і поразок і перемог. Розумієте, квотербек схожий на вокаліста гурту, чия пиха настільки роздувається, що він виступає соло та вимагає лише синіх «Ем-енд-Емс» у своїй гримерці. Беки та бас-ресивери, — це гітара та бас. Але лайнери? Ми — ритм. Як барабанщики, які тримають біт, але завжди залишаються на задньому плані.

І це нормально. Я ніколи не займався цим задля уваги. Мені подобалася ця дика енергія. Мені подобалось це відчуття — пробивати лінію атаки. І мені сподобався звук шоломів, що розбиваються і тріщать. Запам'ятайте це, тому що ми до цього ще повернемося.

Я був відомий своїми прийомами. Моїми ударами. На моїй формі рідко були прапорці, і я пишався цим. Я робив це правильно, я робив це добре. Наскільки мені відомо, я ніколи не викликав у гравців струсу мозку, але я залишав синці і сам їх отримував. Іноді дуже тяжкі, але я ніколи не скаржився. Девізом нашої родини було *«йди далі»*.

— Насолоджуйся цим зараз, — якось сказав мені батько. — Тому що все закінчиться швидше, ніж ти думаєш.

Мій тато також грав у шкільний футбол. Він розраховував на стипендію в коледжі, але так і не отримав її. Натомість він пішов працювати до мого дядька, керувати дистрибуцією автозапчастин. Він пішов далі. Між цим і тим, що мама заробляла як дієтолог, ми непогано жили. Слава Богові за фастфуд; він змушував людей іти до моєї мами постійним потоком.

— Якби ти був білішим, я міг би помахати тобою, щоб зупинити війну, — сказав мені одного разу мій друг Матео Зуніґа, безуспішно спробувавши навчити мене іспанської вимови.

Матео був найкращим регбістом в окрузі. Можливо, він не допоміг моїй вимові, але він добре впорався із вихованням моїх смакових рецепторів, оскільки куштування їжі його матері було мало не релігійним досвідом — включно із чудом поїдання позоле пізньої ночі.

У ті часи я думав, що різноманітна група друзів перевіряє мою соціальну відповідальність. Ніби мені нічого не залишалося робити, окрім як поїсти трохи чогось коричневого за столом. «Колір не повинен мати значення», — цьому мене вчили і в це справді вірили. Але між «не повинен мати» і «не має» є велика різниця. Привілей полягає в тому, щоб не бачити цієї прогалини.

Поки Матео, Камікадзе та всі інші в роздягальні шаленіли, Лео затих перед грою, як завжди. Фокусувався.

— Якщо я збираюся дійти до кінцевої зони, я вже маю бути там у своїй голові, — сказав він мені одного разу. Але сьогодні я знав, що це було щось більше.

— Готові зробити антилоп гну зникаючим видом? — запитав я, сподіваючись, що він зрозуміє суть жарту. (Так, ми грали проти команди «Антилопи Гну», і на їхньому тлі наше «Цунамі» звучало добре.) Лео усміхнувся.

— Вони вже під загрозою зникнення, — сказав він. — Я чув, що вони розмножуються лише в неволі.

Було добре викликати в нього усмішку. Я знав, що це його перша гра, відколи його дівчина переїхала до Мічигану, а відчувалося так, ніби вона полетіла на Марс. За кілька тижнів до переїзду Лео був готовий перевестися до штату Мічиган, переконаний, що їхнє кохання витримає будь-які випробування. А потім вона надіслала йому повідомлення про розрив. З літака. Це, можливо, був перший випадок в історії, коли дівчина не просто кинула хлопця, а зробила це на висоті 37 000 футів. Довгий шлях до падіння.

— Вона вчинила правильно, — сказав Лео після того, як це сталося. — Останній шкільний рік не повинен проживатися в очікуванні когось, кого ти можеш ніколи більше й не побачити. Іноді краще швидко віддерти пластир.

Хоча мені здавалося, що це більше схоже не на швидке здирання пластиру, а на повну епіляцію тіла. Я сів біля нього на лавку.

— Ти ж знаєш, що всі дівчата на трибунах тепер дивитимуться на тебе, правда?

— Та знаю, — сказав він. — Але я ще не готовий. Ще кілька тижнів.

Що ж. Інші хлопці можуть одразу пірнути у чийсь нові обійми, але не Лео. Він чітко розставив пріоритети.

— Тоді, — сказав я, — можливо, ти зможеш перевести деякі з цих очей у мій бік?

— Переведу, — сказав він, а потім його усмішка стала ледь помітною. Проблема в тому, що це спрацює лише з тими, кому потрібні окуляри.

Я гигикнув, і він засміявся сильніше, а потім я взагалі дико зареготав. У нас так було прийнято. І я думав, що так буде завжди.

Перші п'ять хвилин гри були дуже енергійними, тому що ми були дуже раді повернутися на поле. «Антилопи Гну» були компетентною, але не натхненною командою. Хороша команда, на якій можна потренуватися на початку сезону. Жодного очка на початку другої чверті, але ми були впевнені в перемозі. Потім Лейтон Ванденбум, наш захисник, зробив невдалий пас, який було перехоплено. Поки він ненавидів себе за цей пас (це те, що він продовжував робити цілий тиждень, незалежно від того, виграли ми чи програли), команда захисту вийшла на поле. Це означало мене, якщо ви не зрозуміли.

У «Антилоп Гну» був захисник, якого ми називали Бобром, що постійно скаржився суддям на будь-які дрібниці. Завалити цього скиглія було б дуже приємно.

Отже, обидві команди зайняли свої позиції і гра почалася. М'яч було розіграно і я почав діяти: працював плечима, пробивав собі шлях шоломом — хоч це й не заборонено, але й не рекомендується, проте іноді цього ніяк не уникнеш. Таке трапляється. І, оскільки мені завжди подобалося це карколомне відчуття, я був тільки радий. Як я вже казав, силовий удар був моєю фішкою. Це, можливо, могло б навіть забезпечити мені стипендію, якої мій батько ніколи не отримував.

Але цього разу мій удар був іншим.

У вас бувало, коли, налякані гучним звуком, ви бачили й фантомний спалах? А те, що відчув я, нагадувало раптовий наплив примарного холоду. Не подув вітру чи гарячковий озноб — скидалося радше на те, що мою кров замінила крижана вода, але лише на мить. Потім це відчуття зникло, я опинився на землі, і я здолав антилопівського захисника, тримаючи м'яч у руці, а натовп тим часом шаленів, аплодуючи мені з трибун.

Я навіть не пам'ятав миті між ударом лайнмена і ударом захисника. Я ніби туди телепортувався.

Втрата на дванадцять ярдів для «Гну». Бобер тут-таки заскиглив, що на грі мав бути прапорець, але його, звісно, не було, бо ж не було порушення. Нічого незвичайного у грі не було... за винятком холоду, якого я більше не відчував, але тоді він був дуже реальним. Що це в біса було?

Ми дали одне одному п'ять, поляскали по сідницях, постукалися кулаками і знову вийшли на лінію. Тільки я відчував щось схоже на головний біль. Насправді не головний біль, але щось подібне. Це було схоже на електричний гул, який ти відчуваєш, але не чуєш. Треба просто йти далі, чи не так? Саме так я і зробив — не думав про те, що сталося зі мною, до кінця гри.

Ми виграли з рахунком двадцять чотири на чотирнадцять, і під час радісної колотнечі після гри я майже забув про те крижане відчуття. Та пізніше я згадав про нього.

Після гри ми пішли по гамбургери в «Тиббествіль Таун Центр» — один із тих претензійних анти-торгових центрів, де люди зазвичай проводять вечори п'ятниць та субот. Кінотеатри, боулінг і ресторани, а також фудкорт для тих, хто просто хотів з'їсти щось швидко і дешево. А будучи найкращою командою з регбі у місті, «Цунамі» фактично заволоділа фудкортом у п'ятницю ввечері.

З Лейтоном була його дівчина Кеті. Його рука повисла на дівочих плечах, наче шматок яловичини, що обтяжував її. Думаючи про спортсмена та його популярну дівчину, ви уявили б їх саме такими. Лейтон був білим хлопцем, який, напевно, мріяв стати Капітаном Америкою. Кеті була чирлідеркою і цікавою особистістю, але цього в ній Лейтон не помічав. Йому було важко бачити щось, окрім її помпонів. Знаєте, як деякі люди дивляться на стереотип і згодом просто приймають його як істину? Легше йти широкою, добре протоптаною дорогою, ніж кинути виклик. Деякі люди йдуть так і чимчикують дорогою упереджень аж до ящика, який чекає на них наприкінці шляху, де звучатиме банальна поминальна промова, а квіти будуть зроблені з пластику. Так є і так буде завжди, — спортсмен і чирлідерка у кожній школі, у кожному місті, навіки-віків, амінь.

Я не думаю, що Кеті насправді подалася у чирлідерки за власним бажанням. Навесні вона грала в теніс і, очевидно, її душа бажала саме цього, але її мати була чирлідеркою, її сестра була чирлідеркою і її заохочували до цього з дитинства. Як я вже сказав, ми їмо з тарілки, яку поставили перед нами батьки. Мушу зізнатися, що в нас із Кеті була спільна історія, хоча й не така, як ви подумали. Ми разом поховали тіло. Але про це я розповім пізніше.

Норріс, нападаючий (і «нападаючий» тут має кілька значень), також був із нами. Він був сам, тому що його стосунки з дівчиною наразі «були на паузі», і, схоже, на паузі вони й залишаться. Норрісу, здавалося, подобалася ідея стосунків, а не вони самі. Або, можливо, вони з дівчиною раз у раз розбігалися через хронічну Норрісову тупість та його коментарі,